

Poste restante

Kedves Szindbád,

ha bolyongása során betéved a postahivatalba, és a levélkék között megtalálja ezt az üzenetet, ne vesse félre, mert a szerelemről szól. Engedje meg, hogy felhívjam a figyelmét D.L.-nére. A hölgy gesztenyebarna és szelíd, mint azok az asszonyok, akik vizet adnak az utazóknak. A tekintete fátyolos, mert életének egy szakaszát Önre áldozta. Vallomása, melyre a megbízatás csak lehetőséget adott, Krúdy Gyula Budapestje címmel a napokban került néhány szerencsés olvasó kezébe. Sajnos, csak ezer példányban, ami azt jelzi, hogy a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sakszorostójában készült összeállítás csupán a Budapest Gyűjtemény diszkrét ajándéka az Ön közelgő születésnapja alkalmából.

Szindbád úr, az a Budapest, amelyről Ön éjt nappallá tevő vizsgálatai nyomán látteleket írt, már rég visszavonult a fakuló fotográfiai mögé vagy szunyókál a levéltárak polcain. Egykori lakói, akik ültek még a Hungária Nagyszálló teraszán, látták a Folles Caprice műsorát, kedvelték a Törley Talisman sec-et, avagy az Aranykakas és a Hadnagy utca járdáit koptatták, netán gyűjtöttek vagy alamlíznát kaptak, utcai közsőrüsnél élesítették bicikájkukat; ezek a tapasztalt férfiak egyre keresebben maradtak és ritkán beszélnek. Ily módon a fiatalok még hírmondásból sem ismerik a régi utcákat és tereket, megváltoztak a nevek, elszakadt a térkép és amióta Ön hajóra szállt, a föld többször meghasadt. Így ezek a fiatalok kuncogva lesnék, amikor Zsanét vetkőzni kezd, a szertartás kellékeit aligha ismernék fel, mert ezeket manapság legfeljebb a színházi kosztümtervezők tudnák véglaszorolni. Budapestnek ma nincs vőlegénye, bár gavalléria, széptevője és széptője annál több van.

Mily különös, kedves Szindbád, hogy Ön mégis megnyerte ezt a

közgazdaságtanon és biológián nevelkedett ifjú generációt, és meghódította újra a várost. Megfontolandó az is, hogy új olvasói feloldották a szindbádi rejtjeleket. Rájöttek, hogy a Fruzsinnak és a pincének, a postakocsi zörgése, meg a Rip van Winkle dallama, az étlapok, amelyek első oldalán szárnyasok, nyulak, vaddisznók, fácánok, kövér fajok és ökörfejek vannak bokrétaiba rajzolva a korgó gyomri művész elképzélése szerint, ezek mind csak bódító labirintusok. Új olvasói talán kevésbé fogékonyak a mondatok mágiája iránt, de értik és tudják, hogy Szindbád a kor valóságát bűjtatta a sorokba és álöltözékű szereplői üzenetet hordoznak valamiféle hajdani társadalom állanotáról. „Bánatos, szélhámós, üres fejű Magyarország, amely a nádrágya szabásából és a kártya keveréséből akart megélni.” Így vetette papírra a Vörös Postakocsin tett őszi utazása során 1917-ben és lám, most értjük igazán.

Szindbád úr, Ön többször volt már százesztendő. Ismeri az embert botorságokat, az ünnepek tzeit és abban a távoli fogadóban már arról is megtudott mindent, ami ittjártakor még titok maradt. „Ha mindaz igaz volna, amit itt egymásról beszélnek a lakosok, feqházba kellene zárni az egész várost.” Zavarba hoz, hogy ennélre megleste Budapestet. Ne lepődjék meg, ha egyszer a hajós feljegyzéseiből tankönyv lesz, a történettudomány senédkönyve.

Nem merek hosszabban írni, Szindbád, mert a nevének kiejtése megváltoztatja körülöttem a levegőt, még egy perc, és a szavak az Ön nórájára sorakoznak. Am Devecseri László né, a kötet összeállítóját és M. Kiss Józsefet, a hortólap tervezőjét zárja a szívébe. Szusza leánya, aki hajnatékát gondozza, és a megmondhatója: szép munkát végeztek.

Rapcsányi László